

Üniversite Öğrencilerinin Finansal Okuryazarlık Düzeyinin Belirlenmesi Üzerine Bir Araştırma: Afyon Kocatepe Üniversitesi Örneği

Nuh YALMAN^{1*}, Cantürk KAYAHAN²

Geliş Tarihi/Received Date: 08.08.2023

Kabul Tarihi/Accepted Date: 11.09.2023

Araştırma Makalesi//Research Article

ÖZET

Öğrenciler, eğitim hayatı boyunca eğitimlerinin her kademesinde çeşitli nedenlerle finansal kararlar alırlar. Öğrencilerin almış olduğu bu finansal kararlar yaş, cinsiyet, eğitim düzeyi, kendisinin ve ailesinin gelir düzeyi gibi ölçütlere göre de değişkenlik gösterebilmektedir. Bu açıdan değerlendirildiğinde finansal eğitimin önemi her geçen gün artmaktadır. Ayrıca teknolojik gelişmeler, finansal araçların çeşitliliğini artırırken finansal araçlara ulaşımı daha erişilebilir hale getirmiştir. Bu durum teknolojiye bağlı çeşitli riskleri de beraberinde getirmiş ve günümüzde finansal okuryazarlık gibi teknoloji okuryazarlığı da önemli hale gelmiştir. Bu çalışmada Afyon Kocatepe Üniversitesinde lisans ve lisansüstü düzeyde öğrenim gören öğrencilere finansal bilgi, finansal tutum ve finansal davranış başlıkları altında öğrencilerin finansal bilgi, tutum ve davranışlarını ölçmek üzere anket yapılarak finansal okuryazarlık düzeylerinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Anahtar Kelime: Finansal Bilgi, Finansal Tutum, Finansal Davranış, Finansal Okuryazarlık

Research on Determining The Financial Literacy Level of University Students: The Case of Afyon Kocatepe University

ABSTRACT

Students make financial decisions for various reasons at every stage of their education throughout their education life. These financial decisions taken by students may also vary according to criteria such as age, gender, education level and the income level of themselves and

¹ Muhasebe ve Finansman Öğretmeni., Milli Eğitim Bakanlığı, Orcid: 0000-0002-3889-8501

*Sorumlu Yazar/Corresponding author
E-mail/e-ileti: nuhyalman@gmail.com

² Prof. Dr., Afyon Kocatepe Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme (İngilizce) Bölümü,
Orcid: 0000-0003-4777-1470

their families. From this point of view, the importance of financial education is increasing day by day. In addition, technological developments have increased the diversity of financial instruments and made access to financial instruments more accessible. This situation has brought with it various risks related to technology and today, technology literacy has become important like financial literacy. In this study it was aimed to determine the financial literacy levels of the students studying at the undergraduate and graduate levels at Afyon Kocatepe University by conducting a questionnaire to measure the financial knowledge, attitudes and behaviors of the students under the headings of financial knowledge, financial attitude and financial behavior.

Keywords: Financial Knowledge, Financial Attitude, Financial Behavior, Financial Literacy.

1. GİRİŞ

Teknolojik gelişmelerin finansal piyasalar açısından sağladığı kolaylıklar, finansal işlemlere erişilebilirliği artırırken bireysel ve kurumsal yatırımcıların tasarruflarını daha etkin ve verimli bir şekilde kullanabilmelerini de sağlamıştır. Bunun yanında teknolojiye yaşanan hızlı gelişim ve değişimler çeşitli riskleri de beraberinde getirmiştir. Bu risklerin tamamını ortadan kaldırmak mümkün olmasa da azaltılması mümkündür. Bu nedenle teknoloji okuryazarlığı konusu finansal okuryazarlık için önem kazanmıştır.

Finans eğitimiyle ilgili uluslararası düzeyde en önemli çalışmalardan birisi “Finansal Okuryazarlığın Geliştirilmesi: Sorunların ve Politikaların Analizi” başlığıyla 2005 yılında yapılmış ve yapılan bu çalışmada finans eğitimiyle bireylerin refahının ve finansal piyasaların düzenli işleyişinin sağlanmasında finansal okuryazarlığın önemi vurgulanmıştır (OECD, 2005).

Finansal davranış ve karar verme arasındaki ilişkinin anlaşılabilmesi için finansal okuryazarlık kavramını tanımlamanın ve ölçmenin öneminin konunun uzmanları tarafından kabul edildiği fakat finansal okuryazarlığı ölçmek için halen yaygın bir tanım veya metodolojik bir yaklaşımın olmadığı ifade edilmektedir. Finansal katılımı artırmayı ve kişisel finansal yönetimi iyileştirmeyi vadeden dijital finansal hizmetler, geleneksel finansal okuryazarlık ile dijital finansal okuryazarlığı ilişkilendirmek gerektiği sonucunu ortaya koymaktadır (Lyons & Kass-Hanna, 2021:1).

Finansal hizmetlerin yaygınlaşması ve finansal piyasalara erişimin kolaylaşmasıyla bireylerin ve hanehalklarının borçlanma, tasarruf ve yatırım gibi konularda bilgi düzeylerinin arttığı görülmüş ve doğru finansal kararlar almaları için finansal okuryazarlığın gerekliliğine dikkat çekilmiştir (Lusardi & Mitchell, 2014: 5-6). Finansal okuryazarlık çalışmaları incelendiğinde özellikle üç başlık dikkat çekmektedir. Bu başlıklar finansal bilgi, tutum ve davranıştır. Finansal bilgi başlığında, tanımlamaların ve kavramların; finansal tutum başlığında,

finansal kavramlara ait düşünce ve bakış açılarının; finansal davranış başlığında ise finansal işlemlerin yapılıp yapılmadığının veya ne ölçüde yapıldığının ortaya konulması istenmiştir. Finansal bilgi kavramı, ailede başlayarak gelişen ve okul yaşamıyla birlikte resmî olarak şekillenmeye başlayan bir süreçtir. Bilgi perspektifinde gelişen ve oluşan finansal tutumlar hem aileden hem de bireyin yaşadığı süreçlerden etkilenir. Davranış ise bu süreçlerin en sonunda oluşan nihai bir olgudur. Bu çalışmada Afyon Kocatepe Üniversitesinde lisans ve lisansüstü düzeyde öğrenim gören öğrencilerin finansal okuryazarlık üzerine algılamaları ve demografik özellikleriyle finansal kavramlara bakış açılarındaki değişimler incelenmiştir.

2. LİTERATÜR TARAMASI

Onat ve Yöntem (2022), İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesinde farklı bölümlerde öğrenim gören öğrencilere yönelik yapılan çalışmada, finans başlığında daha çok ders alan öğrencilerin, finansal okuryazarlık ile bireysel emeklilik sistemine bakış konusunda farklılıklar olduğu görülmüştür. Ayrıca finansal teknolojilerdeki gelişmelerin yeni riskleri de beraberinde getirdiği ve bu risklerden kaçınmanın finansal okuryazar olmakla mümkün olabileceği ifade edilmiştir. Özer (2022), İşletme Fakültesinde farklı bölümlerde öğrenim gören lisans öğrencilerine yönelik yapılan çalışmada, finansal okuryazarlık ve finansal iyilik hâli arasındaki ilişki demografik ve sosyoekonomik özellikler çerçevesinde araştırılmış; finansal okuryazarlık ve finansal iyilik hâli arasında anlamlı bir korelasyon olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Tetik ve Işıldak (2022), finansal bilginin öğrencilere finans eğitimi kapsamında verilmesiyle bu eğitimin finansal okuryazarlık düzeyine etkisi araştırılmış, finans eğitiminin finansal okuryazarlığa olumlu etkisi olduğu sonucuna ulaşılmış ve bu kapsamda öğrencilerin finansal okuryazarlık ortalaması %36 bulunmuştur. Yalman (2022), alan dışı meslekler olarak avukatların, doktorların, eczacıların, mimarların ve mühendislerin finansal okuryazarlık düzeylerini Afyonkarahisar ölçeğinde belirlemek üzere yapılan çalışmada, meslek mensuplarının finansal okuryazarlıklarının yeterli düzeyde olmadığı ve demografik özelliklere göre değişkenlik gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Önem (2021), üniversite öğrencilerinin finansal okuryazarlık algıları kişilik özellikleri kapsamında araştırılmış ve para sevgisinin finansal okuryazarlığa etkisi olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Özbay ve Özeltürkay (2021), rasyonel kararlar alabilmek için finansal araçlar hakkında yeterli düzeyde bilgi sahibi olunması gerektiği belirtilmiş ve Z kuşağının finansal okuryazarlık bilgi ve ilgi düzeylerinin düşük olduğu gözlenmiştir. Sezal (2021), üniversite öğrencilerinin demografik değişkenler kapsamında finansal okuryazarlık düzeylerinin belirlenmesi amacıyla yapılan çalışmada, öğrenciler içerisinde erkeklerin kızlara göre finansal okuryazarlık düzeylerinin daha yüksek olduğu, yaş ile finansal okuryazarlık arasında anlamlı ve

pozitif yönlü bir korelasyon olduğu tespit edilmiştir. Tektaş ve Akarçay (2021), Millî Eğitim Bakanlığına bağlı lise düzeyindeki okullarda Muhasebe ve Finansman öğretmeni olarak görev yapan öğretmenlerin finansal okuryazarlık düzeylerinin belirlenebilmesi amacıyla yapılan çalışmada demografik özelliklerle finansal okuryazarlık seviyesi arasında anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Yıldırım ve Büyükkakın (2021), kadınların finansal bilgi düzeylerinin ölçülerek eğitim düzeyleri ile finansal tutumları ve kararları arasındaki ilişkinin değerlendirilmesi üzerine bir araştırma yapılmıştır. Bu çalışmada katılımcıların eğitim seviyesi ile finansal okuryazarlıkları ve finansal hedefleri arasında anlamlı bir farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Yılmaz ve Sevim (2021), Sağlık Yönetimi bölümünde öğrenim gören öğrencilerin finansal okuryazarlıklarının finansal davranış ve tutumları kapsamında ölçülmesi amacıyla yapılan çalışmada, öğrencilerin finansal davranış puanlarının iyi seviyede; finansal tutum puanlarının orta seviyede olduğu görülmüş ve finansal davranış ile finansal tutum puanları arasında pozitif bir korelasyon olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Yücel ve Uysal (2021), finansal kararların doğru alınabilmesi için finansal bilgi, tutum ve davranış kapsamında lise öğrencilerinin finansal okuryazarlık düzeyini ölçmek amacıyla yapılan çalışmada, Fen Lisesi öğrencilerinin finansal bilgi testlerinde Anadolu, Mesleki ve Teknik Anadolu ve Spor Lisesi öğrencilerine göre daha başarılı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Kakilli Acaravcı ve Bediroğlu (2019), öğrencilerin finansal bilgi, tutum ve davranışlarını ölçmek amacıyla yapılan çalışmada, ekonomi ve finans eğitiminin öğrencilerin finansal okuryazarlık düzeylerine olumlu katkı sağladığı sonucuna ulaşılmıştır. Karadeniz ve diğerleri (2019), öğrencilerin temel ve ileri finansal okuryazarlık düzeylerini, yatırım kararlarında risk ve getiri algıları ile kredi kartı kullanım alışkanlıklarını ölçmek amacıyla yapılan çalışmada, öğrencilerin çoğunluğunun temel finansal okuryazarlık düzeylerinin yüksek ancak ileri finansal okuryazarlık düzeylerinin düşük olduğu tespit edilmiştir.

Contuk (2018), öğrencilerin finansal risk ve fırsatlar konusunda bilinçli olmasının, bütçe yönetiminin yapılabilmesi için önemli olduğu ifade edilerek finansal okuryazarlık durumuna etkisi araştırılmıştır. Yapılan çalışmada öğrencilerin temel seviyede finans bilgisine sahip olduğu fakat ileri seviyede finans bilgisinin yeterli olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Çevik (2018), farklı meslek yüksekokullarında öğrenim gören öğrencilerin finansal okuryazarlık düzeyleri arasındaki ilişki, finansla ilgili ders alanlarla almayanlar kapsamında araştırılmıştır. Bu çalışmaya göre finans vb. dersler alan öğrencilerin temel finansal okuryazarlık bilgilerinin ve davranışlarının, finans vb. dersler almayan öğrencilere göre daha yüksek olduğu ve önlisans öğrencilerinin finansal okuryazarlıklarının düşük olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Durmuşkaya ve Kavas (2018), akademisyenlerin finansal okuryazarlığını belirlemek için yapılan çalışmada, erkeklerin

kadınlardan; sosyal bilimler alanındaki akademisyenlerin sağlık bilimleri alanındaki akademisyenlerden; lisansüstü mezuniyete sahip olanların lisans mezunlarından; öğretim üyesi ile öğretim görevlisi olanların araştırma görevlisi olan akademisyenlerden daha finansal okuryazar olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Kıran ve diğerleri (2018), öğrencilerin finansal okuryazarlık düzeyi ile girişimcilik niyeti arasındaki ilişkinin ortaya konulması amacıyla yapılan çalışmada, cinsiyet, faiz oranı bilgisi ve internet bankacılığı kullanım durumu ile finansal okuryazarlık düzeyi arasında anlamlı bir farklılık olduğu; kredi kartı kullanma ve emeklilik hesabının bulunması ile finansal okuryazarlık düzeyi arasında anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Öngen ve Öngen (2018), İktisat Fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin finansal okuryazarlık düzeylerinin, demografik özellikler çerçevesinde farklılaşıp farklılaşmadığını ölçmek amacıyla yaptıkları çalışmada, öğrencilerin finansal okuryazarlık düzeylerinin yeterli olmadığı fakat 4. sınıf öğrencilerinin finansal okuryazarlık düzeylerinin diğer öğrencilerden daha iyi düzeyde olduğu belirtilmiştir. Özdemir ve Temizel (2018), İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin ileri finansal okuryazarlık düzeylerinin belirlenmesi ve bu düzeylerin sınıflandırılmasında kullanılacak modelin geliştirilmesi amacıyla yapılan çalışmada, öğrencilerin temel finansal okuryazarlıklarının iyi düzeyde olduğu ve öğrencilerin %35,7'sinin ileri düzey finansal okuryazar olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Yapılan çalışmalarda özetle, erkeklerin kadınlara ve evlilerin bekârlara göre finansal okuryazarlık ortalamalarının daha iyi seviyede olduğu görülmektedir. Ayrıca yaş ilerledikçe finansal okuryazarlık ortalamasının da arttığı görülmekte fakat eğitim düzeyi kapsamında finansal okuryazarlık ortalamaları değişkenlik göstermektedir. Bu durum ankete katılımın dengeli bir düzeyde olmaması ve farklı alanlardan olması nedeniyle kaynaklandığı düşünülmektedir. Bu çalışmada ise yukarıdaki çalışmalardan farklı olarak üniversite öğrencilerinin finansal okuryazarlık olgularının bölümlerine göre farklılık gösterip göstermediğinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

3. METODOLOJİ

Araştırmada kullanılan anket Nuh YALMAN'ın yüksek lisans tez çalışmasından türetilmiştir. Araştırmada çevrim içi anket düzenlenerek katılımcılara ulaşılmış ve yanıtlar SPSS programında analiz edilmiştir. Araştırmaya lisans ve lisansüstü düzeyde öğrenim gören 100 öğrenci katılmış ve soruların tamamı yanıtlanmıştır. İlk olarak öğrencilerin yaşı, cinsiyeti, medeni durumu, eğitim düzeyi, alan/bölüm ve gelir düzeyi ile finansal okuryazarlıkları arasında bir korelasyon olup olmadığı araştırılmıştır. Öğrencilere demografik özelliklere ait altı soruyla

birlikte finansal bilgilerini, tutumlarını ve davranışlarını ölçmeye yönelik her başlıkta sekizer soru yöneltilmiştir. Finansal bilgi ve tutum düzeyi soruları “katılıyorum”, “kararsızım”, “katılmıyorum” şeklinde üçlü likert sorulardan; finansal davranış soruları ise “evet-hayır” şeklinde sorulardan oluşmaktadır.

Anket sorularına verilen yanıtlar, tanımlayıcı istatistiklerle birlikte “Independent Sample T-Test” ve “One Way Anova” testiyle demografik özellikler bağlamında analiz edilmiş ve sonuçlar ortaya konulmuştur. Analizden edilen bulgular aşağıdadır.

4. BULGULAR

Ankete katılım sağlayan öğrencilerin frekans analizleri aşağıda belirtilmiştir.

Tablo 1. Katılımcıların yaş, cinsiyet, medeni durum ve eğitim düzeyine göre dağılımı

Yaş	Sayı	Yüzde (%)
19-20	19	19
21-22	22	22
23-24	35	35
25 ve üzeri	24	24
Toplam	100	100
Cinsiyet	Sayı	Yüzde (%)
Erkek	56	56
Kadın	44	44
Toplam	100	100
Medeni Durum	Sayı	Yüzde (%)
Bekâr	95	95
Evli	5	5
Toplam	100	100
Eğitim Düzeyi	Sayı	Yüzde (%)
Lisans	85	85
Yüksek Lisans	11	11
Doktora	4	4
Toplam	100	100

Araştırmaya katılan öğrencilerin %19’u 19-20 yaş; %22’si 21-22 yaş; %35’i 23-24 yaş; %24’ü 25 ve üzeri yaş kategorisinde olduğu; %56’sının erkek, %44’ünün ise kız öğrencilerden oluştuğu ve %95’inin bekâr, %5’inin evli olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Öğrencilerin %85’inin lisans, %11’inin yüksek lisans ve %4’ünün doktora düzeyinde eğitim aldığı görülmektedir. 17-18 yaş düzeyinde katılım olmamıştır ve ağırlıklı olarak lisans öğrencilerinin katılım sağladığı görülmektedir.

Tablo 2. Katılımcıların eğitim aldığı alan ve/veya bölümler

Alan/Bölüm	Sayı	Yüzde (%)
Bilgisayar Mühendisliği	12	12
Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatı	7	7
Elektrik Elektronik Mühendisliği	14	14
Enerji Sistemleri Mühendisliği	1	1
Hukuk	5	5
İslam Felsefesi	2	2
İslami İlimler	3	3
İşletme	3	3
İşletme (İngilizce)	13	13
Kimya	1	1
Makine Mühendisliği	1	1
Maliye	2	2
Muhasebe Finansman	3	3
Otomotiv Mühendisliği	5	5
Tarih	4	4
Uluslararası Ticaret ve Finansman	20	20
Veterinerlik	4	4
Toplam	100	100

Araştırmaya katılan öğrencilerin %12'sinin Bilgisayar Mühendisliği, %7'sinin Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatı, %14'ünün Elektrik Elektronik Mühendisliği, %1'inin Enerji Sistemleri Mühendisliği, %5'inin Hukuk, %2'sinin İslam Felsefesi, %3'ünün İslami İlimler, %3'ünün İşletme, %13'ünün İşletme (İngilizce), %1'inin Kimya, %1'inin Makine Mühendisliği, %2'sinin Maliye, %3'ünün Muhasebe ve Finansman, %5'inin Otomotiv Mühendisliği, %4'ünün Tarih, %20'sinin Uluslararası Ticaret ve Finansman ve %4'ünün Veterinerlik alan veya bölümlerinde eğitim aldıkları görülmektedir. Ankete katılan öğrencilerin farklı bölümlerden olması, çalışma sonuçlarının dağılımı açısından anlamlı bir farklılık gösterebilecektir.

Tablo 3. Gelir düzeyi

Gelir Düzeyi	Sayı	Yüzde (%)
1.000 TL altı	49	49
1.000 TL – 1.999 TL	22	22
2.000 TL – 2.999 TL	5	5
3.000 TL – 3.999 TL	6	6
4.000 TL ve üzeri	18	18
Toplam	100	100

Araştırmaya katılan öğrencilerin %49'unun 1.000 TL altı, %22'sinin 1.000 TL – 1.999 TL, %5'inin 2.000 TL – 2.999 TL, %6'sının 3.000 TL – 3.999 TL, %18'inin 4.000 TL ve üzeri gelire sahip olduğu görülmektedir.

4.1. Güvenirlilik Testi

Likert tipi sorulara yapılan güvenirlilik analizi sonucuna göre güvenirlilik derecesi %84,8 olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 4. Güvenirlilik testi

Ölçek	Cronbach α
Finansal Okuryazarlık	%84,8

4.2. Finansal Okuryazarlık Düzeyi ile İlgili Bulgular

Analiz için “Katılıyorum, Kararsızım, Katılmıyorum” ifadeleri sırasıyla 3, 2, 1 olarak kodlanmıştır. Katılımcıların sorulara vermiş oldukları yanıtlar Independent Sample T Testi ve One Way Anova Testi ile analiz yapılmıştır.

Tablo 5. Finansal okuryazarlık ile cinsiyet ilişkisi

Cinsiyet	n	Ortalama	Standart Sapma	Anlamlılık Değeri
Erkek	56	2,4271	0,34999	0,170
Kadın	44	2,3277	0,36663	

Öğrencilerin finansal okuryazarlık düzeyi ile cinsiyeti arasındaki ilişki “Independent Sample T Testi” ile analiz edilmiş ve anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür. Tabloya göre erkek katılımcıların kadın katılımcılara oranla finansal okuryazarlık düzeyi bağlamında daha yüksek ortalamaya sahip olduğunu söylemek mümkündür.

Tablo 6. Finansal okuryazarlık ile medeni durum ilişkisi

Medeni Durum	n	Ortalama	Standart Sapma	Anlamlılık Değeri
Bekâr	95	2,3737	0,36214	0,243
Evli	5	2,5667	0,25276	

Öğrencilerin finansal okuryazarlık düzeyi ile medeni durumu arasındaki ilişki “Independent Sample T Testi” ile analiz edilmiş ve anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür. Tabloya göre evli olan katılımcıların finansal okuryazarlık düzeyinin daha yüksek olduğunu söylemek mümkündür.

Tablo 7. Finansal okuryazarlık ile yaş ilişkisi

Yaş	n	Ortalama	Standart Sapma	F	Anlamlılık Değeri
19-20	19	2,1206	0,30235	5,807	0,001
21-22	22	2,3390	0,30815		
23-24	35	2,4798	0,35677		
25 ve üzeri	24	2,4913	0,35098		

Öğrencilerin finansal okuryazarlık düzeyi ile yaşları arasındaki ilişki “One Way Anova Testi” ile analiz edilmiş ve anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür. Tabloya göre yaş ile birlikte finansal okuryazarlık düzeyinin de arttığı görülmektedir. Finansal okuryazarlığın en yüksek

olduğu yaş grubu 25 ve üzeri iken finansal okuryazarlığın en düşük olduğu yaş grubu ise 19-20'dir.

Tablo 8. Finansal okuryazarlık ile eğitim düzeyi ilişkisi

Eğitim Düzeyi	n	Ortalama	Standart Sapma	F	Anlamlılık Değeri
Lisans	85	2,3760	0,36141	0,128	0,880
Yüksek Lisans	11	2,4167	0,30845		
Doktora	4	2,4479	0,51749		

Öğrencilerin finansal okuryazarlık düzeyi ile eğitim düzeyleri arasındaki ilişki “One Way Anova Testi” ile analiz edilmiş ve anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür.

Tablo 9. Finansal okuryazarlık ile alan/bölüm ilişkisi

Alan/Bölüm	n	Ortalama	Standart Sapma	F	Anlamlılık Değeri
Bilgisayar Mühendisliği	12	2,1111	0,30636	2,308	0,007
Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatı	7	2,2262	0,25214		
Elektrik Elektronik Mühendisliği	14	2,3214	0,39340		
Enerji Sistemleri Mühendisliği	1	2,7500	-		
Hukuk	5	2,1750	0,38006		
İslam Felsefesi	2	2,3333	0,05893		
İslami İlimler	3	2,1528	0,15775		
İşletme	3	2,6389	0,17347		
İşletme (İngilizce)	13	2,5673	0,32478		
Kimya	1	2,9167	-		
Makine Mühendisliği	1	2,4167	-		
Maliye	2	2,1458	0,08839		
Muhasebe Finansman	3	2,5833	0,31458		
Otomotiv Mühendisliği	5	2,6000	0,02282		
Tarih	4	2,3125	0,54592		
Uluslararası Ticaret ve Finansman	20	2,5458	0,31758		
Veterinerlik	4	2,0833	0,37884		

Öğrencilerin finansal okuryazarlık düzeyi ile alan ve/veya bölümü arasındaki ilişki “One Way Anova Testi” ile analiz edilmiş ve anlamlı bir farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Finansal okuryazarlık ortalamasının en yüksek olduğu alan/bölüm 2,9167 ile Kimya iken; en düşük ortalamaya sahip alan/bölüm 2,1111 ile Bilgisayar Mühendisliğidir. Bu sonuçtan hareketle bölümlere göre anlamlı farklılık olması beklenen bir sonuç olmakla birlikte bu farklılığı azaltmak için bölümlerde finansal okuryazarlık derslerinin ve programlarının uygulanmasının katkı sağlayacağını söylemek mümkündür.

Tablo 10. Finansal okuryazarlık ile gelir düzeyi ilişkisi

Gelir Düzeyi	n	Ortalama	Standart Sapma	F	Anlamlılık Değeri
1.000 TL altı	49	2,3129	0,34276	2,863	0,027
1.000 TL – 1.999 TL	22	2,3674	0,37876		
2.000 TL – 2.999 TL	5	2,2500	0,19983		
3.000 TL – 3.999 TL	6	2,4097	0,49820		
4.000 TL ve üzeri	18	2,3833	0,28023		

Öğrencilerin finansal okuryazarlık düzeyi ile gelir seviyesi arasındaki ilişki “One Way Anova Testi” ile analiz edilmiş ve anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür. Tabloya göre finansal okuryazarlık ortalamalarının birbirine yakın olduğu görülmekle birlikte finansal okuryazarlığın en yüksek olduğu gelir düzeyi 3.000 TL – 3.999 TL olduğu görülmektedir. Finansal okuryazarlığın en yüksek olduğu gelir seviyesini sırasıyla 4.000 TL ve üzeri, 1.000 TL – 1.999 TL, 1.000 TL altı takip etmektedir. Finansal okuryazarlığın en düşük olduğu gelir grubunu 2.000 TL – 2.999 TL aylık gelire sahip olanlar oluşturmaktadır.

5. SONUÇ

Çevrimiçi anket yöntemiyle yapılan çalışmada öğrencilerin yaşı, cinsiyeti, medeni durumu, eğitim düzeyi, alan/bölümü ve gelir düzeyleri ile finansal okuryazarlık düzeyleri arasında anlamlı bir farklılığın olup olmadığı istatistik programında analiz edilmiştir. Öğrencilerin finansal okuryazarlık düzeyleri ile yaşı, alan/bölümü ve gelir düzeyi arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. Fakat öğrencilerin finansal okuryazarlık düzeyleri ile cinsiyeti, medeni durumu ve eğitim düzeyi arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı görülmektedir.

Öğrencilerin finansal okuryazarlık ortalamaları yaş, cinsiyet, medeni durum, eğitim düzeyi, alan/bölüm ve gelir düzeyine göre değişkenlik göstermektedir. Öğrencilerin finansal okuryazarlık ortalamasının yaş ilerledikçe arttığı, evlilerin bekârlara oranla daha yüksek finansal okuryazarlık ortalamasına sahip olduğu, eğitim düzeyine göre en fazla katılımın lisans düzeyinde olduğu; alan/bölüm olarak 17 farklı alan/bölümde okuyan öğrencinin ankete katılım sağladığı ve en yüksek finansal okuryazarlık ortalamasının Kimya alanında olduğu; gelir düzeyine göre finansal okuryazarlık ortalamasının 3.000-3.999 TL arasında gelire sahip olduğu görülmektedir.

Sonuç olarak bu çalışmadan hareketle yaşa bağlı olarak finansal okuryazarlığın artması doğal olmakla birlikte alan/bölgelere göre finansal okuryazarlık bakış açısında anlamlı farklılık

görülmektedir. Bu açıdan örgün ve yaygın eğitim kapsamında finansal okuryazarlık eğitiminin yaygınlaştırılması bu konudaki farklılıkların giderilmesine de katkı sunacaktır.

Ülkemizde ve dünyadaki finansal okuryazarlık çalışmaları incelendiğinde farklı eğitim kademelerinde öğrenim gören öğrencilere ve çeşitli meslek mensuplarına finansal okuryazarlık eğitimi verilmekte ve finansal okuryazarlık çalışmaları yapılmaktadır. Yapılan bu çalışmalar göstermektedir ki hangi meslek grubu olursa olsun herkesin temel düzeyde finansal okuryazar olmasının hem kendilerine hem de ülke ekonomisine katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

Acaravci, S. K., & Bediroğlu, K. (2019). Finansal okuryazarlık: Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi üzerine uygulama. *İşletme ve İktisat Çalışmaları Dergisi*, 7(2), 30-51.

Contuk, F. Y. (2018). Üniversite öğrencilerinin finansal okuryazarlık durumunu etkileyen faktörler üzerine bir araştırma: Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi örneği. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, (77), 115-136.

Çevik, C. (2018). Önlisans öğrencilerinin finansal okuryazarlık düzeyi üzerine bir araştırma: Kırklareli Üniversitesi örneği. *Ekonomi Maliye İşletme Dergisi*, 1(1), 21-38.

Durmuşkaya, S., & Kavas, Y. (2018). Akademik gelişim ve finansal okuryazarlık arasındaki ilişkinin tespiti üzerine bir araştırma. *Yönetim ve Ekonomi Dergisi*, 25(3), 925-939.

Karadeniz, E., Koşan, L., Gecgin, E., & Beyazgül, M. (2019). Üniversite öğrencilerinin finansal okuryazarlık düzeylerinin analizi: Kafkas Üniversitesi Sarıkamış kampüsünde bir araştırma. *Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 17(2), 325-346.

Kıran, F., Çetinkaya Bozkurt, Ö., & Tunç, H. (2018). Finansal okuryazarlık ve girişimcilik niyeti arasındaki ilişki: Üniversite öğrencileri üzerine bir araştırma. *Bucak İşletme Fakültesi Dergisi*, 1(1), 29-51.

Lusardi, A., & Mitchell, O. S. (2014). The economic importance of financial literacy: Theory and evidence. *American Economic Journal: Journal of Economic Literature*, 52(1), 5-44.

Lyons, A. C., & Kass-Hanna, J. (2021). A methodological overview to defining and measuring “digital” financial literacy. *Financial Planning Review*, 4(2), 1-19.

OECD. (2005). *Improving financial literacy: Analysis of issues and policies*. Paris: OECD Publishing.

Onat, O. K., & Yöntem, H. (2022). Finansal okuryazarlığın bireysel emeklilik sistemi tercihlerine etkisi: Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesinde bir araştırma. *Finansal Araştırmalar ve Çalışmalar Dergisi*, 14(26), 165-192.

Önem, H. B. (2021). Para sevgisi ve finansal okuryazarlık ilişkisi: Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi öğrencileri üzerine bir uygulama. *Türkiye Mesleki ve Sosyal Bilimler Dergisi*, (5), 44-56.

Öngen, H. B., & Öngen, E. (2018). Finansal okuryazarlık eğitiminin, üniversite öğrencilerinin finansal okuryazarlık düzeyleri üzerine etkisi: Adnan Menderes Üniversitesi Aydın İktisat Fakültesi örneği. *Akademik Bakış Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler Dergisi*, (66), 222-238.

Özbay, M., & Özeltürkay, E. Y. (2021). Z kuşağının finansal okuryazarlık düzeyinin ölçülmesi: Adana ili örneği. *Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 3(1), 1-12.

Özdemir, A., & Temizel, F. (2018). Üniversite öğrencilerinin ileri finansal okuryazarlık düzeylerinin incelenmesi, Anadolu Üniversitesi örneği. *Business & Management Studies: An International Journal*, 6(2), 430-448.

Özer, N. (2022). Finansal okuryazarlık ve finansal iyilik halleri arasındaki ilişki: Düzce Üniversitesi Örneği. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 21(81), 308-327.

Sezal, L. (2021). Üniversite öğrencilerinin finansal okuryazarlık düzeyleri üzerine bir inceleme: Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu örneği. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 18(3), 2114-2137.

Tektaş, D., & Akarçay, A. (2021). Muhasebe ve finansman öğretmenlerinin finansal okuryazarlık düzeyinin tespit edilmesine yönelik bir araştırma. *İda Academia Muhasebe ve Maliye Dergisi*, 4(2), 49-70.

Tetik, N., & Işıldak, M. S. (2022). Finans eğitiminin finansal okuryazarlık düzeyi üzerindeki etkisi: Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Yüksekokul öğrencilerine yönelik bir araştırma. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 27(1), 31-51.

Yalman, N. (2022). *Alan dışı mesleklerde finansal okuryazarlık düzeyinin belirlenmesi üzerine bir araştırma: Afyonkarahisar ili örneği* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyonkarahisar.

Yıldırım, M., & Büyükakın, F. (2021). Kadınların finansal okuryazarlığı üzerine bir değerlendirme: Kocaeli örneği. *Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2(42), 91-114.

Yılmaz, G., & Sevim, F. (2021). Sağlık yönetimi öğrencilerinin finansal davranış ve finansal tutum düzeylerinin belirlenmesi: KTÜ Örneği. *Sağlık ve Sosyal Refah Araştırmaları Dergisi*, 3(2), 145-152.

Yücel, K. O., & Uysal, B. (2021). Kırıkkale'deki lise öğrencilerinin finansal okuryazarlık düzeyinin belirlenmesine yönelik bir araştırma. *İşletme Akademi Dergisi*, 1(4), 344-363.